

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKY S PORUCHAMI ČTENÍ

Téma: Jaroslav Hašek – Osudy dobrého vojáka Švejka za války

1. Které vlastnosti by se hodily pro charakteristiku Švejka? Proč? V kterých situacích? (otevřená úloha)

chytrost – hloupost
plachost – smělost
poslušnost – neposlušnost
sebevědomí – nejistý
klidný – rozčilený

2. Utvoř opačnou vlastnost (nepoužívej při tom předponu *ne-*).

vzácný
konzervativní
kamarádský
výmluvný
egoistický

Řešení:

vzácný – častý, běžný
konzervativní – moderní, výstřední
kamarádský – nevraživý, příkrý
výmluvný – tichý, plachý
egoistický – obětavý

3. Přečti si úryvek z knihy.

„**Tak nám zabili Ferdinanda,**” řekla posluhovačka panu Švejkovi, který opustiv před léty vojenskou službu, **když** byl **definitivně** prohlášen vojenskou lékařskou komisí za **blba**, **živil se** prodejem **psů**, ošklivých **nečistokrevných** oblud, kterým padělal rodokmeny.

Kromě tohoto zaměstnání byl **stižen revmatismem** a mazal si **právě kolena** opodeldokem.

„**Kerýho Ferdinanda, paní Müllerová?**” otázal se Švejk, **nepřestává** si **masírovat kolena**, „**já znám dva Ferdinandy. Jednoho, ten je** sluhou u **drogisty Průši** a **vypil mu** tam **jednou omylem láhev nějakého mazání na vlasy**, a **potom znám** ještě **Ferdinanda Kokošku, co sbírá ty psí hovínka. Vobou není žádná škoda.**”

„**Ale, milostpane, pana arcivévodu Ferdinanda, toho z Konopiště, toho tlustýho, nábožnýho.**”

„**Ježíšmarjá,**” vykřikl Švejk, „**to je dobrý. A kde se mu to, panu arcivévodovi, stalo?**”

„**Práskli ho v Sarajevu, milostpane, z revolveru, vědí. Jel tam s tou svou arcikněžnou v automobilu.**”

„**Tak se podívejme, paní Müllerová, v automobilu. Jó, takovej pán si to může dovolit, a ani si nepomyslí, jak taková jízda automobilem může nešťastně skončit. A v Sarajevu k tomu, to je v Bosně, paní Müllerová. To udělali asi Turci. My holt jsme jim tu Bosnu a Hercegovinu neměli brát. Tak vida, paní Müllerová. On je tedy pan arcivévoda už na pravdě boží. Trápil se dlouho?**”

„**Pan arcivévoda byl hned hotovej, milostpane. To vědí, že s revolverem nejsou žádný hračky. Nedávno taky si hrál jeden pán u nás v Nuslích s revolverem a postřílel celou rodinu i domovníka, kterej se šel podívat, kdo to tam střílí ve třetím poschodí.**”

4. V čem spočívá komičnost první situace, kdy se Švejk dozvídá o vraždě Ferdinanda?

Řešení: Komičnost spočívá v tom, že si ihned neuvědomí skutečnost, že jde o arcivévodu, místo toho to napadnou dva jiní, nevýznamní Ferdinandové.

5. Co můžeme z ukázky soudit o povaze a vlastnostech Švejka?

Řešení:

Je považován za hlupáka, když byl vojenskou komisí označen na „blba“.

Živil se obchodem se psy, někdy i pomocí podvodů (padělání rodokmenů).

Trpěl na revma.

Byl klidný, nepřestával si mazat kolena, ač se dozvěděl o vraždě Ferdinanda.

6. Najdi v textu příklad slova zastaralého.

Řešení: opustiv, byl stížen, vědí (onikání)

7. Najdi v textu příklad slova nespisovného.

Řešení: kerýho, vobou, takovej, práskli, holt...

8. V posledních dvou odstavcích najdi ustálené slovní spojení a vysvětli jeho význam.

Řešení: být na pravdě boží = po smrti, nejsou žádný hračky = je nutno být opatrný